

DECIZIE

18 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței
Judecători

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru, Iuliana Oprea

examinând recursul declarat de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni, în cauza privind derularea procesului de insolabilitate a Societății pe Acțiuni „Avis-Prim”,

împotriva încheierii Curții de Apel Comrat din 11 august 2016, prin care a fost admisă contestația și rectificat tabelul creanțelor,

CONSTATĂ:

La 16.10.2014, SRL „Jarprodcom” a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procedurii de insolabilitate față de SA „Avis-Prim”.

Prin hotărârea Curții de Apel Comrat din 17 decembrie 2014, s-a intentat procesul de insolabilitate față de SA „Avis-Prim”, s-a desemnat în calitate de administrator al insolabilității ÎI „Gheorghiu Veaceslav”, s-au menținut măsurile de asigurare aplicate prin încheierea Curții de Apel Comrat din 20 octombrie 2014, s-a stabilit termenul-limită pentru creditorii de înregistrare a cererilor de admitere a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv până la 26.01.2015, s-a stabilit termenul de verificare a creanțelor, de întocmire și de comunicare a tabelului definitiv până la 06.02.2015, s-a obligat administratorul insolabilității să prezinte până la data examinării cauzei un raport cu privire la executarea măsurilor de asigurare aplicate față de SA „Avis-Prim”, s-a obligat administratorul insolabilității să prezinte proiectul bilanțului de lichidare și s-a numit data ședinței de validare a creanțelor creditorilor SA „Avis-Prim” pentru 16.02.2015 ora 10.00.

La 20.01.2015, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus cerere de validare a creanței în mărime de 42 204 975,63 lei și 919 306,28 euro.

La 13.02.2015, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus contestație la tabelul definitiv al creanțelor SA „Avis-Prim”, solicitând admiterea contestației, validarea creanței în mărime de 42 204 975,63 lei și 919 306,28 euro, menționând că la 10.02.2015 a făcut cunoștință cu tabelul definitiv al creanțelor, unde creanța BC „Moldova-Agroindbank” SA nu a fost inclusă nici în rubrica „validate”, nici în rubrica „contestate”.

La 16.02.2015, Ministerul Finanțelor a depus contestație împotriva creanței înaintate de BC „Moldova-Agroindbank” SA, solicitând respingerea cererii de validare a creanței în mărime de 42 204 975,63 lei și 919 306,28 euro, menționând că pentru a avea calitatea de creditor garantat, este necesară respectarea a două

condiții cumulative: să se dispună de o creanță față de debitor; creanța respectivă să fie asigurată prin garanții reale.

Indică Ministerul Finanțelor că, din conținutul cererii privind admiterea creanțelor, rezultă că BC „Moldova-Agroindbank” SA are creanțe, în temeiul unor contracte de credit, față de o altă persoană juridică - SRL „Avicola Shaver”, creanțe care au fost asigurate prin ipotecarea bunurilor SA „Avis-Prim”.

Astfel, consideră Ministerul Finanțelor că banca comercială nu întrunește condițiile necesare pentru a fi validată ca creditor garantat.

Prin încheierea Curții de Apel Comrat din 06 aprilie 2015, s-au admis parțial contestațiile creditorilor BC „Moldova-Agroindbank” SA și a Ministerului Finanțelor, s-au validat creanțele creditorului garantat BC „Moldova-Agroindbank” SA în sumă de 16 699 265 lei, în rest cerințele privind validarea creanțelor s-au respins.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 03 iunie 2015, s-au admis recursurile declarate de ÎI „Gheorghiu Veaceslav”, administratorul insolvenței SA „Avis-Prim” și Ministerul Finanțelor, s-a casat încheierea Curții de Apel Comrat din 06 aprilie 2015, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de insolvență a Curții de Apel Comrat, în același complet de judecată.

Rejudecând cauza, prin încheierea Curții de Apel Comrat din 16 octombrie 2015, s-au admis parțial contestațiile BC „Moldova-Agroindbank” SA și Ministerului Finanțelor, a fost radiat din tabelul definitiv al SA „Avis-Prim” creanțele BC „Moldova-Agroindbank” SA în sumă de 42 204 975,63 lei și 919 306,28 euro.

La 17.11.2015, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus cerere de recurs împotriva încheierii instanței de insolvență, solicitând repunerea în termen, admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Comrat din 16 octombrie 2015 cu restituirea pricina spre rejudecare.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 02 decembrie 2015, a fost admisă cererea BC „Moldova-Agroindbank” SA de repunere în termen de declarare a recursului, s-a repus în termen de declarare a recursului, s-a admis recursul declarat de BC „Moldova-Agroindbank” SA, s-a casat încheierea Curții de Apel Comrat din 16 octombrie 2015, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de insolvență, în același complet de judecatori.

Rejudecând cauza, la 11 august 2016, Curtea de Apel Comrat a adoptat încheierea prin care a respins ca neântemeiată contestația înaintată de BC „Moldova-Agroindbank” SA, a admis contestația înaintată de Ministerul Finanțelor și a radiat din tabelul creanțelor SA „Avis-Prim” creanțele BC „Moldova-Agroindbank” SA în sumă de 42 204 975, 63 lei și 919 306,28 euro.

La adoptarea soluției, instanța de insolvență a aplicat prevederile art. 50, 140 alin. (1), 143 alin. (1)-(3), 144 alin. (1) și (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, art. 487 alin. (2) Cod civil, art. 30 alin. (2) din Legea cu privire la ipotecă, menționând că actele juridice în baza cărora a apărut pretinsa creanță (contractul de ipotecă nr. C09247-I din 28.08.2009 și Acordul adițional nr. C10319-M din 05.11.2010), sunt contestate în instanța de judecată.

Considerând ilegală încheierea instanței de insolvență, la 16.09.2016, BC „Moldova-Agroindbank” SA a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii Curții de Apel Comrat din 11 august 2016 și remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului, recurenta a invocat că încheierea instanței de insolvență este lipsită de temei și contravine prevederilor legislației în vigoare.

În speță, a susținut că existența obligației SRL „Avicola Shaver” față de bancă, determină dreptul băncii de recuperare a acestei creanțe din contul bunurilor ipotecate de către SA „Avis-Prim”, indiferent de existența altor garanții de executare a obligației garantate și de acțiunile întreprinse de bancă împotriva debitorului creanței garantate.

Indică că SA „Avis-Prim” a garantat pentru SRL „Avicola Shaver” executarea cuvenită a tuturor obligațiilor de plată ale acesteia stabilite în contractele de credit în mărimea valorii bunurilor ipotecate.

Menționează că nevalidarea creanței băncii lezează dreptul de creditor ipotecar al acesteia ce rezultă din contractul de ipotecă menționat, o lipsește de posibilitatea luării deciziilor ce vizează valorificarea bunurilor gravate cu garanții și satisfacerea creanței sale din contul bunurilor ipotecate.

La 29.11.2016, lichidatorul SA „Avis-Prim” în proces de faliment, Gheorghiu Veaceslav, a prezentat referință la recursul declarat de bancă, prin care și-a manifestat dezacordul cu argumentele expuse în recurs și a solicitat respingerea lui.

Potrivit art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Potrivit art. 8 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

În același timp, intervalul de timp stabilit de lege în cadrul căruia părțile sunt în drept să declare recurs este de 15 zile din momentul pronunțării încheierii sau primirii încheierii integrale. Acest termen poate fi restabilit printr-o încheiere, cu examinarea recursului în fond, dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice, ce confirmă imposibilitatea de a fi putut depune recursul în termen.

După cum rezultă din materialele dosarului, Curtea de Apel Comrat a emis încheierea recurată la 11.08.2016 (f.d. 111, vol. II).

Totodată, potrivit materialelor cauzei, instanța de recurs reține că încheierea recurată a fost expediată părților la 25.08.2016 (f.d. 147, vol. II) și a fost recepționată la 02.09.2016, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 149, vol. II).

Cererea de recurs a fost depusă la 16.09.2016 (f.d. 146, vol. II).

Prin urmare, Colegiul conchide că recurentul a depus cererea de recurs în termenul legal de atac cu recurs.

Potrivit art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră recursul neîntemeiat și pasibil de a fi respins, cu menținerea încheierii recurate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să-l respingă și să mențină încheierea.

Încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural și material și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor ce vizează creanțele contestate – motiv pentru care de către Colegiu este considerată legală și întemeiată.

Din materialele cauzei rezultă că recurentul își exprimă dezacordul cu soluția instanței de insolvență prin care a fost respinsă ca neîntemeiată contestația înaintată de BC „Moldova-Agroindbank” SA, a fost admisă contestația înaintată de Ministerul Finanțelor și a fost radiată din tabelul creanțelor SA „Avis-Prim” creanțele BC „Moldova-Agrondbank” SA în sumă de 42 204 975, 63 lei și 919 306,28 euro.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este legală și întemeiată, pornind de la următoarele.

Potrivit art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvenței se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvenței.

Potrivit art. 140 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, dacă are o creanță față de debitor născută anterior datei deschiderii procedurii, creditorul înaintează în scris creanța, indiferent de tipul ei, printr-o cerere de admitere a creanțelor adresată instanței de judecată care examinează cauza de insolvență a debitorului. Cererile de admitere a creanțelor se consemnează într-un registru, care se păstrează în instanță.

(3) Cererea de admitere a creanței trebuie făcută chiar dacă aceasta nu este stabilită printr-un titlu.

În conformitate cu prevederile art. 141 alin. (1) al aceleiași legi, cererea de admitere a creanțelor are același regim juridic ca și cererea de chemare în judecată, cu excepțiile stabilite la art.19.

(2) Cererea va cuprinde: numele/denumirea creditorului, domiciliul/sediul, suma datorată, temeiul creanțelor, precum și mențiuni cu privire la eventualele drepturi de preferință sau garanții.

(3) La cerere se anexează documentele justificative din care izvorăsc creanțele și actele de constituire de garanții.

Potrivit art. 142 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, creanțele se supun procedurii de verificare, prevăzută de prezenta lege, de către administratorul provizoriu sau administratorul insolvenței, sau de lichidator, cu excepția creanțelor constatate prin titluri executorii necontestate în termenele prevăzute de legi speciale.

(2) Nu se supun procedurii de verificare creanțele bugetare rezultând dintr-un document executoriu necontestat în termenele prevăzute de legi speciale.

(4) Administratorul insolvenței/lichidatorul va proceda de îndată la verificarea fiecărei cereri de admitere înregistrate la instanța de insolvență și a documentelor depuse și va efectua o cercetare amănunțită pentru a stabili legitimitatea, valoarea exactă și prioritatea fiecărei creanțe.

(7) O creanță se înscrie în tabel ținându-se cont atât de suma datorată efectiv, cât și de dobânda corespunzătoare sau de penalitatea, sau de orice alt accesoriu calculat până la data deschiderii procedurii, așa cum rezultă din actele depuse la dosar.

Potrivit art. 143 alin. (4) al Legii insolabilității, după intentarea procedurii de insolabilitate sau a procedurii simplificate a falimentului, administratorul insolabilității/lichidatorul va întocmi tabelul definitiv al creanțelor, care va cuprinde toate creanțele înaintate împotriva patrimoniului debitorului la data intentării procedurii de insolabilitate sau a procedurii simplificate a falimentului, inclusiv creanțele acceptate în tabelul preliminar. În tabelul definitiv se arată suma solicitată, suma admisă de administratorul insolabilității/lichidator și rangul de prioritate al creanței. Tabelul definitiv al creanțelor se aprobă de către instanța de insolabilitate la ședința de validare a creditorilor.

(5) La expirarea termenului de verificare, administratorul/lichidatorul depune imediat tabelul definitiv în instanța de judecată care examinează cazul de insolabilitate a debitorului. Creditorii și debitorul au acces la tabelul creanțelor și pot face contestații față de creanțele admise de administrator/lichidator în tabel, precum și asupra celor înlăturate.

(6) O creanță acceptată și inclusă de administratorul insolabilității/lichidator în tabelul definitiv al creanțelor se consideră validată dacă, cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de ședința de validare, nu a fost contestată de debitor sau de un creditor ori dacă contestația ridicată a fost înlăturată. Contestația debitorului nu se opune validării creanței.

După cum rezultă din materialele cauzei, la 20.01.2015, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus cerere de validare a creanței în mărime de 42 204 975,63 lei și 919 306,28 euro, iar administratorul insolabilității nu a trecut-o în tabelul creanțelor nici în rubrica „validate”, nici în rubrica „contestate”.

La 13.02.2015, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus contestație la tabelul definitiv al creanțelor SA „Avis-Prim”.

La 16.02.2015 și Ministerul Finanțelor a depus contestație împotriva creanței înaintate de BC „Moldova-Agroindbank” SA, solicitând respingerea cererii de validare a creanței în mărime de 42 204 975,63 lei și 919 306,28 euro.

Potrivit art. 144 alin. (1) al Legii insolabilității, debitorul și creditorii pot să formuleze contestații cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise sau trecute integral sau parțial de administratorul insolabilității/lichidator în tabelul definitiv.

(9) Instanța de insolabilitate soluționează contestația prin încheiere care poate fi contestată cu recurs. Încheierea irevocabilă prin care contestația este admisă sau respinsă cu validarea creanței este executorie pentru administratorul insolabilității/lichidator și pentru toți creditorii. Încheierea constituie temei pentru rectificarea tabelului definitiv al creanțelor sau a tabelului definitiv consolidat fără a se convoca ședință specială de validare.

Astfel, pornind de la prevederile legale care reglementează contestarea creanțelor, Colegiul conchide că încheierea instanței de insolabilitate de respingere ca neântemeiată a contestației înaintată de BC „Moldova-Agroindbank” SA și admitere a contestației înaintate de Ministerul Finanțelor cu radierea din tabelul creanțelor SA „Avis-Prim” a creanțelor BC „Moldova-Agroindbank” SA în sumă de 42 204 975, 63 lei și 919 306,28 euro, este legală.

În acest sens, Colegiul conchide că instanța de insolabilitate corect a constatat că, contractul de ipotecă, plasat la baza cererii de validare a creanței, acordă dreptul BC „Moldova-Agroindbank” SA în cazul neexecutării obligațiilor creditoriale de către SRL „Avicola Shaver”, la recuperarea creanțelor date din

valoarea bunurilor imobile gajate de SA „Avis-Prim”.

Or, dreptul de gaj (de ipotecă) conform legii poate fi executat de bancă, cât de către creditorul gajist (creditorul ipotecar), după transmiterea benevolă sau silită de către debitorul gajist (debitorul ipotecar sau garantul) a obiectul gajului (ipotecii), prin vânzarea lui autonomă sau sub controlul instanței de judecată, precum și prin luarea lui în proprietate sau în posesie în scopul administrării.

Mai mult, prevederile legale nu acordă altă posibilitate de exercitare a dreptului de gaj (de ipotecă), iar SA „Avis-Prim” nu este debitor la obligația garantată de bunurile sale.

În acest sens, BC „Moldova-Agroindbank” SA are dreptul exclusiv de a solicita de la SA „Avis-Prim” transmiterea obiectului gajului (ipoteca) în posesia sa, respectiv debitorul SA „Avis-Prim” nu are altă obligație față de bancă, cu excepția obligației la transmiterea bunurilor gajate în ordinea stabilită de lege.

Prin urmare, în situația în care întreprinderea insolubilă este debitor gajist, iar creditorul gajist nu deține creanțe pecuniare față de acesta, el nu va putea solicita separarea bunului (nefiind proprietarul acestuia) și nici validarea creanțelor (deoarece nu le deține față de întreprinderea insolubilă). Acesta va notifica instanța de insolabilitate și administratorul/lichidatorul despre dreptul real accesoriu deținut asupra bunului și va solicita, după valorificarea acestuia să asigure stingerea obligației garantate prin gaj.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată netemeinicia motivelor invocate de către recurent în cererea de recurs.

Ținând cont de cele expuse și conducându-se de prevederile art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni.

Se menține încheierea Curții de Apel Comrat din 11 august 2016, în cauza privind derularea procesului de insolabilitate a Societății pe Acțiuni „Avis-Prim”.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Ala Cobăneanu

Judecători

Iurie Bejenaru

Iuliana Oprea